

„Kino pavasario“ „Meistrų“ programa: filmai, kuriuose slypi kino galia

„Kad būtum, reikia kino“, - neabejoja „Kino pavasario“ organizatoriai, laukdami kovo 24- balandžio 3 dienomis vyksiančio festivalio ir atskleisdami programą [„Meistrai“](#), kurioje - geriausi pasaulio režisieriai ir labai skirtingi, tačiau siūlomomis patirtimis ir temomis itin svarbūs, šiuolaikinio kino veidą bei istoriją formuojantys filmai. Dalį jų - Leoso Caraxo fantastišką miuziklą [„Anetė“](#) (*Annette*), žaismingą Charlie'o Chaplino komediją [„Cirkas“](#) (*The Circus*) bei kino režisieriaus ir vaizdo menininko Apichatpongo Weerasethakulo paslaptinę dramą [„Memoria“](#) (*Memoria*) - žiūrovai kviečiami pamatyti ne tik kino salėse, bet ir ypatingoje erdvėje: Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre.

„Nemėgstu šabloniškų filmų, - požiūrį į kiną dėsto Michelis Franco. - Vienintelis mano tikslas - užduoti klausimus. Filmą galima suprasti tik jį pažiūrėjus - geriausia, jeigu to, ką matėme, negalime išreikšti žodžiais. Tai ir yra kino galia.“

Nuo Irano iki Meksikos - aštri ir meistriška visuomenės kritika

Daugelis ne kartą festivalyje rodytų didžiųjų kino kūrėjų lieka ištikimi savo temoms. „Beprasmiška net traukti kamerą dėl ko nors nereikšmingo“, - sako vienas labiausiai vertinamų šiuolaikinio lenkų kino režisierių Wojciechas Smarzowskis. Jo filme [„Vestuvės“](#) (*The Wedding Day*) netradiciškai pasisukęs turtuolių vestuvių siužetas tampa proga pakalbėti apie visuomenės bjaurumą ir amoralumą. Kaip ir ankstesniuose savo didžiulio atgarsio sulaukusiuose filmuose „Voluinė“ ar „Blogi namai“, kūrėjas kontroversiškai tyrinėja šiuolaikinį gyvenimą bei visuomenės sutrikimus, jų šaknų ieškodamas praeityje.

Sau įprastą įtampos ir smurto tarp visuomenės klasių temą naujuoju filmu [„Saulėlydis“](#) (*Sundown*) paliečia M. Franco, „Kino pavasario“ žiūrovams gerai pažįstamas iš provokatyvios distopijos „Nauja tvarka“. „Gyvenant Meksikoje smurtas yra visada šalia, - neslepia režisierius. - Mažiausia, ką galiu padaryti, tai jį patyrinėti ir pabandyti suvokti, kaip mes kaip visuomenė galime toliau su juo gyventi.“

Rusijoje principingumo kaina gali būti ištis didelė - tai ironiškai reflektuodamas gimtąją šalį dramoje [„Namų areštas“](#) (*House Arrest*) atskleidžia rusų kino kūrėjas Aleksejus Germanas jaunesnysis. Filmas, kurio ritmas pabrėžia įkalinimo poveikį, pasakoja apie aukštosios mokyklos profesorių, atsisakiusį paminti savo idealus.

Tuo tarpu vienas svarbiausių šiuolaikinių Irano režisierių Asgharas Farhadi socialinėje dramoje [„Herojus“](#) (*A Hero*) vėl atsuka veidrodį į žiūrovą ir kviečia pažvelgti į Irano visuomenės būklę, o ypač į asmeninių ambicijų įtaką etinėms normoms ir tradicinei sąžiningumo bei garbės sampratai.

Viltinga „Evoliucija“ ir satyriška Léa'os Seydoux Prancūzija

Kartais humoras, išskirtinė forma ar viltingas požiūris ekrane tampa labai nuoširdžiu žmogiškosios būklės apmąstymu. Ekscentriškas prancūzų režisierius, „Kino pavasario“ žiūrovams gerai pažįstamas Bruno Dumont'as teigia norėjęs atrasti grožį dabartyje, nenuneigdamas žmogaus prigimties niekšiško. Į festivalį jis grįžta su išskirtine satyra [„Jos vardas Prancūzija“](#) (*France*) – šiuolaikinės žiniasklaidos, vertybes pametusios visuomenės ir šalies alegorija. Filmą pasakoja šiuolaikinės moters Frans de Mior (vaidina Léa Seydoux) istoriją, parodydamas, jog dažnai įvykio vaizdavimas nustelbia patį įvykį.

Šiemet festivalio žiūrovai išvys vengrų teatro ir kino režisieriaus Kornelio Mundruczó, kurio spektaklį „Moters dalys“ praėjusį rudenį buvo galima pamatyti ir Lietuvoje, dramą [„Evoliucija“](#) (*Evolution*). Šiame Kanuose pristatytame filme režisierius dar kartą sugrįžta prie visą jo kūrybą lydinčios antisemitizmo temos. Provokuodamas, perpindamas istorinius kontekstus ir suteikdamas viltingų užuominų, K. Mundruczó nagrinėja trijų tos pačios šeimos kartų gyvenimus. „Evoliucija“ yra filmas ne apie Holokaustą, o apie mūsų šiuolaikinę tapatybę, – sako jis. – Tačiau norėdami suprasti, kodėl tapatybė šiuo metu yra tokia nestabili, turėjome pažvelgti atgal ir susidurti su jos istorine dalimi.“

Lenkų režisierius Pawelas Łozińskis, kuris kreipiasi į visuomenę visiškai kitaip nei jo tautietis W. Smarzewski, žiūrovą nustebins pasirinkta filmo forma: daugiau nei dvejus metus jis praleido savo balkone, kur padarė daugiau nei tūkstantį interviu, iš jų sukurdamas jaudinančią istoriją [„Balkoninis filmas“](#) (*The Balcony Movie*) apie dabartinį mūsų pasaulį.

Savęs pažinimo kelionės

Šių metų „Meistrų“ programoje gausu filmų, vienaip ar kitaip reflektuojančių save ir savo tapatumą. Į festivalį sugrįžta žymus meistras Terence'as Daviesas, biografiniame filme [„Palaiminimas“](#) (*Benediction*) pasakojantis karo palaužto ir su savo homoseksualumu bandančio susitaikyti britų rašytojo Siegfriedo Sassoono istoriją. Filmą, kuriame vaidina Jackas Lowdenas, kuria žavingą ir bohemišką „Didijį Getsbį“ primenančią atmosferą bei gana skaudžiai parodo, kaip metams bėgant tampame svetimi patys sau.

Režisierių Joachimą Lafosse'ą sukurti dramą [„Neramieji“](#) (*Restless*) pastūmėjo tėvo, turėjusio bipolinį sutrikimą, patirtis. „Bipolinis sutrikimas nėra pagrindinė filmo tema, – tikina režisierius. – Girdėjau, kaip žmonės sakosi jame atpažinę save: vienas matė alkoholišką tėvą, kitas – vėžiu sergančią žmoną. „Neramieji“ yra apie santykius, kuriuos išgyventi gali kiekvienas.“

Tėvo figūra tapo impulsu ir filmo „Nematomas gyvenimas“ režisieriaus Karimo Aïnouzo naujam kūrinii. 2019-ųjų sausį kino kūrėjas nusprendė išplaukti laivu – persikelti per Viduržemio jūrą ir pirmą kartą nukeliauti į Alžyrą. Pasiėmęs į kelią videokamerą ir prisiminimus apie savo mamą, jis šio apsilankymo tėvo gimtinėje detales sudėjo į poetišką kinematografinę kelionę **„Kalnų jūreivis“** (*Mariner of the Mountains*).

Visiškai kitaip su dokumentalumu dirba britų režisierė Claire Simon filme **„Norėčiau pakalbėti apie Duras“** (*I want to talk about Duras*). „Turiu draugą teatro vadovą, kuris dirbo su Marguerite Duras medžiaga. Perskaičiau tekstą ir buvau sužavėta, – prisipažįsta C. Simon. – Pasakiau sau: „Tai visiškai netinka kinui, todėl turiu tai padaryti!“ Manau, kad pokalbis filme turi labai didelį potencialą. Jutau poreikį sukurti trūkstantį įrašą. Dažnai taip darau – kuriu dokumentus, kurių anksčiau nebuvo“, – atskleidžia režisierė.

„Atsitiktinumai leidžia žmonėms įsivaizduoti kitas galimybes, kitus pasaulius“, – neabejoja vienas svarbiausių šiuolaikinių Japonijos režisierių Ryūsuke Hamaguchi. Jis, įkvėptas Erico Rohmero „Pasimatymų Paryžiuje“, sukūrė dramą **„Likimas ir fantazijos“** (*Wheel of Fortune and Fantasy*). Būtent kitas – virtualusis – pasaulis tampa animacijos meistro, „Mano mažoji sesutė Mirai“ kūrėjo Mamoru Hosoda filmo **„Drakonas ir strazdanotoji gražuolė“** (*Belle*) ašimi, kur jis tyrinėja patyčių ir paaugliško nerimo temas, žmogaus autentiškumą bei internetinį toksiškumą.

Daugiau apie didžiausių kino meistrų filmus: <https://kinopavasaris.lt/lt/programa?p=90>

Projektą iš dalies finansuoja Lietuvos kino centras, Vilniaus miesto savivaldybė, Lietuvos kultūros taryba ir Europos Sąjungos programa „Kūrybiška Europa“ MEDIA.

